

TEHNICI PE ÎNȚELESUL COPILOR

ICOANA PE STICLĂ PENTRU COPII

Pictura pe sticlă este o tehnică aparent pretențioasă. Totuși, dacă veți avea curajul să încercați, veți descoperi în ea o modalitate relativ simplă de a transforma schițe și desene colorate pe foi volante în obiecte artistice durabile. Pictura pe sticlă mi se pare foarte adecvată copiilor, din două motive. Mai întâi, icoana pe sticlă, tema cea mai comună pe care patrimoniul românesc o oferă în acest domeniu, ne pune înaintea un limbaj plastic de tip naiv. Este un gen de reprezentare foarte accesibil, chiar propriu copilului, care dă prilejul unei apropieri naturale între micul artist și modelul său. De aceea, icoanele pe sticlă realizate de copii sunt de multe ori imagini credibile. Al doilea motiv stă în calitățile estetice pe care suportul de sticlă le favorizează. Chiar și în lipsa unor virtuți deosebite de linie și compoziție, strălucirea sticlei sporește frumusețea culorilor, oferind, până la sfârșit, un obiect plăcut, încântător pentru copil. Așa mi-am explicat ușurința și plăcerea cu care copiii realizează icoane pe sticlă, încă de la vârste mici (3-4 ani). Desigur, ca în orice lucrare serioasă, micul artist și îndrumătorul său au nevoie de atenție, răbdare și perseverență.

MATERIALE NECESARE

- 1 bucată de sticlă pe măsura dorită
- 1 marker negru, grosime 2 mm
- 1 foaie de calc, puțin mai mare decât dimensiunea sticlei
- Tempera de diverse culori
- 1 ou pentru emulsie
- Foiță de aur și mixtion – le găsiți la magazinele Fondului plastic
- 1 ramă de lemn și 1 carton sau placaj potrivite sticlei
- Bandă adezivă, 1-2 pensule cu păr moale, gumă, spirt, bețișoare cu vată, o bucată de cârpă.

Timp de lucru: 4-5 ore

Dacă ne luăm în serios rolul de mic iconar, trebuie să știm că, înainte de a începe lucrul, e bine să facem, după puterile noastre, o rugăciune.

Doamne Dumnezeu meu,
Nici un lucru nu e greu
Când încep cu harul Tău
Munca mea fă să rodească,
Roadele să se sfințească
Bucuria să sporească
Amin.

Icoanele se lucrează după model și nu din imaginație, pentru că ele sunt mai mult decât niște desene, ele întruchiează sfinți și scene din istoria sfântă, ale căror imagini sunt de multe sute de ani consacrate. Atunci când respectăm îndrumările și realizăm o icoană după model, vom fi siguri că cei care o vor privi, o vor recunoaște și o vor percepe ca pe o icoană. Cele mai indicate modele sunt icoanele pe sticlă vechi, pe care le puteți găsi în muzeele de artă populară, în muzeele mănăstirești, în albume. Puteți lucra și după icoane țărănești cu suport de lemn, așa cum făceau uneori și țărani, care lucrau demult icoane pe sticlă. Este de preferat să urmați modele de tip naiv, pentru că arta bisericească cultă se folosește de un limbaj diferit, mai dificil de însușit pentru copii. Preluati ca modele obiecte de patrimoniu, pentru că ele oferă, de cele mai multe ori, garanția calității estetice și spirituale. Altfel, în marea abundență de producții contemporane, cu influențe diverse, căutătorul de modele se poate pierde.

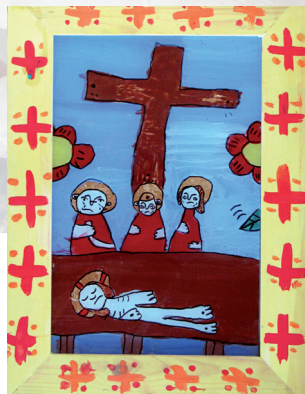
Mai întâi este schița, un desen care fixează într-o singură culoare liniile cele mai importante ale imaginii. Într-o scurtă descindere la Muzeu, copiii pot realiza câteva schițe, după icoane diferite, sau mai multe, după aceeași icoană. A4 este dimensiunea cea mai la îndemână. Înarmați cu un clipboard, un creion și o gumă, puteți petrece una, două ore, schițând icoanele care vă plac cel mai mult. Apoi, la atelier, schița cea mai reușită se copiază pe foaia de calc. Dacă ați realizat mai multe schițe după aceeași icoană, puteți combina elementele care vi se par cele mai reușite într-o nouă schiță, direct pe foaia de calc. Fixați foaia de calc cu bandă adezivă ca să nu se miște în timpul lucrului. Folosiți la copiere markerul negru. Odată desenul pregătit, ne ocupăm de curățarea sticlei. Suprafața se degresează pe ambele fețe, ca și vesela obișnuită, apoi se șterge și se lustruiește. După curățare, suprafața plană a sticlei nu se mai atinge, obiectul apucându-se de canturi. Transpunerea schiței pe sticlă se face după foaia de calc. Întrucât în tehnica sticlei imaginea se citește prin transparență, pe dosul feței de lucru, ca în oglindă, vom avea grijă să întoarcem foaia de calc pe dos.

Sticla, suprapusă foi de calc, se fixează cu bandă adezivă pe suportul de lucru. Desenul se realizează cu markerul, începând cu colțul din stânga sus. În timpul transpunerii, podul palmei se sprijină pe o coală de hârtie, astfel încât să nu atingă sticla. După ce schița a fost transpusă, sticla se lasă la uscat cel puțin o oră, într-un loc cald și ferit, de preferință la soare.

Între timp, se pregătesc culorile și emulsia. Emulsia este liantul care ajută culoarea să se fixeze temeninic pe sticlă. Se prepară dintr-un gălbenuș de ou astfel: se separă albușul, apoi gălbenușul se ciupește așa încât pielița care îl ține laolaltă să rămână de o parte, lăsând să curgă într-o căniță fluidul galben. Peste el se adaugă încă atâta apă, apoi se amestecă cu o linguriță, până când lichidul devine uniform. Emulsia se folosește proaspătă.

Se pregătește paleta cu tempera. În tehnica icoanei pe sticlă, culorile se așează în interiorul conturilor în pete plate, fără umbre și lumini. Și acest tip de colorare este mai accesibil copilului, urmând exact obișnuința cărților de colorat. Culoarea se așează în mai multe straturi. Copiii vor lucra cel puțin două. Primul este mai diluat și întins, al doilea mai gros. Cu cât se așează mai multe straturi cu atât calitatea vizuală a obiectului crește. Aveți nevoie de pensule cu păr moale, flexibil care să nu zgărie stratul anterior și să poată așterne culoarea fără a lăsa dăre. Este foarte important să se treacă cu pensula o singură dată pe suprafață, orice gol se poate umple la stratul următor. Pensula curată, se înmoaie în emulsie, apoi se trage puțin din culoarea dorită și se amestecă bine. Culoarea și emulsia trebuie să formeze corp comun. La schimbarea culorii, pensula se clătește bine, se șterge pe cârpă, apoi se reia procedeul amestecului, pentru culoarea următoare. Odată începută o culoare, se lucrează toate zonele care îi aparțin. Este bine de început cu albul. Fețele, mâinile, picioarele se lucrează cu alb curat. Întindeți culoarea, fără emoție, peste detaliile feței. Negrul conturului va fi vizibil pe verso. Se lucrează primul strat, apoi se trece la culoarea următoare. Dacă ați depășit din greșală conturul, așteptați ca stratul să se usuce, apoi îndepărtați cu coada pensulei pelicula, așezată la loc nepotrivit. După ce primul strat

este uscat și retușurile făcute, reluați culorile pentru stratul al doilea. Nu insistați cu pensula, puteți strica stratul anterior. Dacă stratul de culoare este încă transparent și suprafața mai are „spărturi”, aplicați și al treilea strat de culoare. O zonă mai aparte este cea a aurelor, unde vom aplica foiță de aur. Pot fi aurite și alte zone ale icoanei, pe copii îi încântă acest procedeu. Zonele poleite pot avea și ele diferite tente cromatice, în funcție de patina aleasă. Patina este un strat foarte diluat de culoare, care se aplică pe zonele ce urmează a fi poleite. Poate fi roșu, orange, verde, galben, albastru sau altă culoare. În aceste zone, va fi aplicat doar acest strat. În timp ce icoana se usucă foarte bine, se poate picta rama. Aceasta poate primi un fond transparent, care lasă să se vadă fibra lemnului. Se aplică culoare cu emulsie, apoi se întinde cu cârpa. Se va alege o culoare care să creeze contrast cromatic cu fondul icoanei. Peste fondul ramei, se poate interveni cu motive decorative: flori, cruci, puncte, zig-zag-uri etc. Foița de aur se fixează cu mixtion. Acest adeziv se aplică cu o pensulă pe zonele dorite, în strat subțire. Se lasă câteva minute, până când suprafața mixtionului devine opacă. Apoi se aplică foița de aur, presându-se ușor, cu dosul palmei, sau cu altă parte curată a mâinii. Nu presați foița cu mâna murdară de mixtion, se va rupe. Stratul de culoare se protejează cu ajutorul unei coli de carton, mai grosă care se fixează în ramă, împreună cu sticla. Câteva cuișoare, o agățătoare și icoana e gata! | A.S.

